

KECSKEMÉTI LAPOK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAJK: KÓRÓSI-NAGY-ÚTCZA, 7. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 184. SZ.

Bélyegdíj minden bejelentésért 30 kr.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 ft — kr. Negyedévre 1 ft 50 kr.
Félévre . . . 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetésekül árszámolás adatik.

Előfizetni az év folydán minden hónap elején lehet.

1885. márczius 2.

Kettős ünnepet ült a szabadelvű párt e napon.

Saját megalakulásának, és Tisza Kálmán miniszteriségének tízedik évfordulóját.

Ákár az egyiket, akár a másikat tekintjük, be kell vallanunk, hogy az ily esetek a ritkábbak közé tartoznak. S ha visszaidézzük emlékeztünkben ama súlyos viszontagságokat, melyeket a szabadelvű párt lefolyt tíz évi működése alatt átél, s ha látjuk, hogy ma oly erőben és hatalomban tartja magát, melylyel egy újabb tíz esztendő viszontagsági elé is bátor önértékeléssel, azon következtetésre kell jutnunk, hogy a szabadelvű pártnak lételet adott tíz év előtti nagy pártalakulás, olyan politikai szűkségessé volt, a mely nélkül az ország sorsát szilárd alapokra fektetni, viszonyait megszilárdítani, s jövőjét biztosítani semmiképp se lehetett volna.

A szabadelvű párt tíz éves életét jelző évforduló tehát valóságos örözünnepnek mondható, ha az 1875-ik évi állapotokat a maiakkal összehasonlítjuk.

1875-ben a nemzetnek egy igen nagy része kétkedett azon, hogy akadjon párt, avagy kormány, mely a 67-iki alapon egy erős Magyarországot tudjon teremteni.

Ma, a monarchia közöstudgyeinek vezetésébe nyuló magyar befolyás, a kétkedés legnagyobbrészt kedvezőbb irányba hangolja.

Midőn a magyar miniszterelnök a magyar parlamentben külgügyi dolgokról nyilatkozik, nyilatkozatait az egész világ figyelmére méltatja, lehetetlen, hogy minden igaz honfi kebelét hazat

fiás öröm ne telje el, s büszkögjön utalja a magyar nemzet jól felszolgált erdekeivel épen nem ellenkező megszilárdult külpolitikai irányra, melyet egy kiválóan fejlesztett imponáló nagy hadsereg s olyan honvédség segít eredményhez, mely a tervezők túlmérsz várakozásait is messze túlhaladja úgy számban, mint kiképzettségben gyökerező erejénél fogva.

1875-ben a gazdasági és pénzügyi válságok kettős súlya alatt görnyedezve, drága kölcsönökkel tengette máról holnapra életét, ma az államháztartás rendes szűkségeit s bevételéi között az egyensúly helyre van állítva, a magyar hitel megszilárdult, a magyar papírok keresve-keresik szerzte mindenütt a pénzpiacokon. Erős válságok közepette, gazdasági állapotaink fokozatos emelkedése észrevehető, minek legnagyobb bizonyossága, hogy a legkiterjedtebb elemi csapásokat, inséges időjárásokat szilárd erőben ki tudott állani, sőt itt-ott, mint ez különösen meglátszik a fővárosban, a haladás oly rohamos jeleit is képes volt felmutatni, a mely egy Amerikának is becsületére vált volna.

Vagy kell-e mutatnunk közlekedési viszonyainkra?

Tíz év előtt minden kezdetleges állapotban volt; ma oly közlekedési úthálózat van kifejlődve, mely a gazdasági élet legerőteljesebb nyilvánulásait, s a gazdasági erőfolytonos és kölcsönös összehatását lehetővé teszi, s a közmívelődés áldásait, a magyar birodalom egész területén arányosan árasztja szét.

És az anyagiakban tapasztalható minden téren való óriás haladás mellett, rámutassunk-e a szellemi élet gyarapodására?

Egy tekintet a hozott fontos okta-

tásügyi törvényekre, a népoktatás terjedésére és fejlődéséről voltára, a felsőbb oktatás terén létrehozott intézetekre, meggyőző mindenkit, ki nem elfogult, s ítéletében nem a merev párt szempont az irányító, — hogy lépésről-lépésre mentünk előre, s a haladás minden téren vívmányusa a magyar nemzet tíz éves mandatarisának — a szabadelvű pártnak.

És mikor mindezeket a szabadelvű párt javára írjuk, mit szóljunk ama férfúrol, ki a szabadelvű pártnak úgy keletkezésekor, mint azóta is folytonosan lelke, éltelet-eleme, fentartója volt. — Tisza Kálmánról?

Elég annyit mondani, hogy ez a férfú annak a pártnak vezére, mely az ország sorsának intézésében tíz év óta anyai sikert tudott felmutatni, s hogy ezen férfú tíz évi césárlás, gyakorlás és gyanúsítás után, megérte azt az örömet, hogy legelkeseredettebb elleni közül sokan lerakták előtte fegyvereket, sokan pedig, kik tetteinek balkeletkezéseiről hirdették, megszégyenülve félre állottak!

A történelem lesz hivatva pontosan feljegyezni az adatokat, mit tettek Tisza Kálmán és a szabadelvű párt tíz éves uralkom alatt, nekünk csak annyit kell igazolni, hogy márczius 2-ika nem egy párt ünnepe volt, hanem az országé, melynek ügyeit a lefolyt tíz év alatt ők vezették.

És még egyet.

Közönségünk, még azok is, kik a kormányhatal és pártjával tartanak, megszokta már, hogy a közügyekről ellenzéki lapok útján szedi értesítéseit.

E jubilaris ünnepélyről is a legtöbbellenzékeli lapokból szereztek tudomást, s olvasták a bírálatot, mely a szabadelvű pártot és vezérét elítélte.

Ezekhez van szavunk.

Alkotmányos életben a közdolgok iránt eltérők lehetnek a nézetek, s ezek egymással szabadon küzdhetnek. Tisza Kálmánnak és a szabadelvű pártnak minden működését bírálat tárgyává tehetik, teszik is; ánde e bírálatok a nemzet ítéletét, mely Tisza Kálmán és a szabadelvű párt működésére négy ízben nyomta rá helyeslése jelét a peccsétet s ez által ezeknek minden művét a magáévá fogadta, — meg nem változathatják. Ne vegyék hát lelkükre nehezéd súlyként az ellenzék gancsólódásait, a sikereket, miket pártunk és vezére felmutatnak, legyen irányadó magukatartására nézve, s véssék emlékeztükbe szeretett királyunk üdvözítő táviratát, melyet az ünnepély alkalmából Tisza miniszterelnökhöz intézett, melyben hálás elismeréssel emlékezik ennek tíz éves működéséről, s jegyezzék meg, hogy a koronás király által ekképp kitüntetett miniszternek minden cselekedete egy, az őt támogató szabadelvű párt cselekedetével.

Kiáltsa azért minden hazáját szerető magyar felkent királyával egyetelműn, hogy a szabadelvű pártnak és vezérének Tisza Kálmánnak adjon az ég erőt, kitartást, hogy a trónnak és hazának egyenlő mértékben s mindenre híven és sokáig szolgálhassanak! †

Az üllő életmód okozta nyavalyák.

(Folytatás és vége.)

Legtöbb torlódási nyavalyát idéző elő az üllő életmód, vagy zárt levegőjű szobában való tartózkodás, mint tudósok, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, varrónők, vagy munka nélkül olvasgató, elpuhultan üldögélő hölgyek folytatnak. Innen származó bajjaikat sokan

TÁRCZA

A professzor úr tragicomicus esete.

(Humoreszk.)

Írta: Ezüst József.

(Folytatás és vége.)

Helén nem is sejtjén Tengyeliz úr forró szerelmi kínjait s imádó szeretetét is csak a rajzolás iránti szép hajlamaírt dicsőítő nyilatkozatra magyarázván, szerénységében egy kissé elpirult, a mit a professzor úr hatásos szerelmi vallomása után igen természetesen talált, de zavarát a lányka csakhamar levetkőzvé, lelkes hangon, önkénytelenül is felkiáltott:

— Oh! a professzor úr túláraszt boldogsággal s megvallom, hogy én is szeretem, sőt imádom...

Nem fejezhette be szavait, hogy t. i. imádjia a rajzolást, mert Tengyeliz úr szenvedélyesen kiáltott közbe:

— Hogyan? Valóságos beszél kedgyed? — s megragadta Helén kezét, a mit ez kissé tartózkodva visszaháztott.

— S kételkedhetik-e ennek valóságában? — kérde a lányka.

— Nem... nem... de mégis, mintha lehetetlennek látszanék, mintha ezt nem érdemelném...

— S miért tartja ezt ön lehetetlennek? — csodálkozék Helén. — Sőt azt is megválllhatom, hogy e rajongást már rég magamban hordom.

— Régóta? — vágott közbe a professzor úr, miközben úgy érzé magát, mint a kit mézzel kengetnek.

— Nagyon régóta, kedves professzor-kám, — felelé a lányka oly hangon, mely a szenvedély legkisebb nyomát sem árulá el, —

igen régóta, hisz sejtethi, ép a mióta önt megismertem...

— Tudtam... gondoltam! — kiáltá Tengyeliz úr mindinkább növekedő szenvedéllyel; — de mégsem hittem, nem hittem, most már örülünk e szép fejleménynek, de csait... itt jó a főnökasszony, legjobb lesz egy ideig hallgatnunk, majd lassankint magam fogom elkészíteni az örömhírre, a többit bizza reám, kedves angyalkám.

S mintha mi sem történt volna, visszanyert hidegségével fogadá a belépő főnökasszony s kisasszonykák barátságos köszöntését, mely utóbbiak helyet foglaltak a padokban, miután a sétaidő eltelte után a rajzóra kezdetét vette. Tengyeliz úr semmit sem árult el, de midőn a rajzóra végeztével a lépcsőkön lefelé ugrált, alig volt képes kitaró örömeit fekézni. Most már csakugyan szentül meg volt győződve, hogy Helén őt szereti és pedig már régóta! de hogy is nem vette őt észre?!

S a professzor úr e határtalan boldog tudattal azonnal íróasztalához ült s a következő levelet írta:

Kedves barátom!

Eddig ugyan mindig azt fogadtam, hogy aglegénynek maradok, de most megváltoztatam szándékom. Képzeld csak, tudtomon kívül már régóta egy angyali lányka lett belém szerelmes, ezt azonban csak most vallá be, ép akkor, midőn én a saját érzelmeimet tolmácsolom előtte. Most boldogsághomból ni sem hiszek e dolgomat úgy fogom rendezni, hogy legkésőbb egy hét múlva megtarthassuk az eljegyzést; tehát úgy hiszem, emlitenem sem kell, hogy csütörtökön haladéktalanul várak a gyorsonvaton. Ugyis mindig legforróbb óhajod volt, hogy barátod boldogságának élő tanúja lehess, a ki egyébként ölél s ezerzer csókol. Dr. Tengyeliz Anasztáz.

Egy másik levél, a melyet Tengyeliz úr nyomban ezután fogalmazott, teljesen így hangzott:

Nagyon tisztelt Szendreyfür! (egy hivták Helén edes atyját.)

Ép e percében, midőn e levél íráshoz fogok, tudtam meg csak, hogy én vagyok a leg-

boldogabb ember a világon. Rég sejtém ugyan, hogy Helén forrón szeret, mégsem voltam biztos tudásban egészen ezen éráig, vagyis azon pillanatig, melyben Helén saját maga vallotta be irántam szerelmét. Ezek után édes-kedves jövődombeli apóskám — remlem meg fog engedni, hogy határtalan örömem és boldogságomban máris így szólítom — tudni fogja, hogy két egymást szerető szív boldogsághoz mi szükséges s ide fog sietni, hogy a további intézkedéseket körülmenyesen megbeszélhessük. Addig is maradtam teljes tisztelője, szerető fia s leendő csókoló veje.

Dr. Tengyeliz Anasztáz, a bi növekedés elismerő és dicsőítő önképpé vált kitüntetve működő rajztanár.

Reszketett az örömtől, midőn a két levelet bepecsételés é czimez. Hogy is ne! midőn azon tudatban van, hogy a szeretetreméltó, a bájos s a gazdag, a nagyon gazdag Szendrey Helén fogja őtet — Dr. Tengyeliz Anasztáz boldogítani! Ki hitte volna, hogy neki ily túlságosan megnyerő, hódító egyénisége volt? Hálát adott az Istennek, hogy irányta valé kegyének ily áldásosan érezhető jeleit mutatja, leendő hitestársul oly nőt rendelvén melléje, a kinek küllömbet már semmiféle tekintetben nem kívánhatott volna.

*

S a főnnforgó körülmények dacára is, mindketten boldogok voltak. Tengyeliz úr csak ideális boldogságában, míg Helén a fiatal rajztanárnak egy forró szerelmi vallomása után valódi boldogságban túlté őráit. Ha szabad óráiban egyedül volt, elmélázott a szerelmes lányka s utóbb nem állta önmagának bevallani, hogy a fiatal rajztanárnál épen nem idegenkedik. Sőt azon kerti találgatás után, melyek alkalmával a szép fiatal ember ismételve megmögüti szerelmi esküjét, csak erősebben érlelődött meg benne azon édes gondolat, hogy ők valaha még egymással is lehetnek. Boldogok voltak tehát mindnyájan.

A fatum könyvében azonban úgy volt megírva, hogy Tengyeliz úr öröme csak rövid ideig tartson, miutha csak azt akarta volna

megmutatni, hogy a boldogságért egy kissé meg is kell szenvednünk.

Levelet kapott ugyanis Szendreytől, hogy csütörtökön okvetlenül meg fog érkezni, addig nélküle semmit ne intézkedjenek.

Mit tegyen tehát, hogy a vonatnál személyesen fogadhassa drága vendégeit? miután barátja is mára igérte jövetelét! A vendégek megrékeztései pedig az egész dolgot titokban akarta tartani.

A sors épen úgy hozta magával, hogy azon órában, melyben a mozdony az indulóházhoz érkezett, Tengyeliz úrnak oktatást kellett volna adni a rajzból. A professzor urat azonban a szükség csakhamar leleményessé tévé. Betegnek szinlelé magát s szobájába visszavonulván, megüzéné a főnökasszonyának, hogy oráját ma épenséggel nem tarthatja meg s rozslúlé miatt látogatókat sem fogadhat.

Eddig a dolog nagyszerűen sikerült. Tengyeliz úr azonban ekkor még nagyobb zavarba jött. Már most betegnek adván föl magát, hogyan siethessen vendégei elébe, miután a növeledből ha valaki ki akart jutni, a kerten keresztülhalatva, szükségképp a főkapun kellett neki távoznia. (Tengyeliz úr lakása az épület hátulsó részében volt.) Azonban ha Tengyeliz úr ezen útát választja, a meglátathatóság veszélyének tette ki magát, mely esetben pedig feltékenyen őrzött renoméját kockáztatta.

A professzor úr helyzete mindinkább aggasztóbb szint ölte magára. Mit fognak majd vendégei szólni, ha őt egészéssége állapotban találván, elgondolják, hogy még csak a személyes fogadásra sem méltátá őket, a mi annál könnyebben megtörténhetett volna, mert tanóráját is elengedé. Különösen attól félt, hogy leendő apóskának kegyét játszhatja el s ezzel együtt az 50—60 000 forintot.

— Borzasztó, tehát nincs menekülési mód?! — kiáltá azután a kétségbeeső oly hangján, mely közel volt a megőrüléshez, —

csak haemorrhoidal betegségnek mondják, pedig a régi keletű és azért nagyon elterjedt használatú szó ez állapotokat valamennyit nem megfelelőleg jelzi. Mikor a régi görög orvosok használatba hozták a mi zárkózott, ülőre kárthatató életmódunk megismeretlen volt, mert a régi görögök lehetőleg minden ügyüket szabadban intézték el; szabad ég alatt folyt a mesteremberek munkája, az ifúság oktatása, a törvénykezés, a közigyelés, még a színi előadások is és a színpad háttérét a messze kéklő hegység és tenger alkották. A régi kor orvosi csak azt az állapotot jelezték haemorrhoidalnak, midőn a szervezet a sőtét, szénben gazdag vért önkényit küszöbölte ki magából és így természetesen tömögűt; és mivel ennek megindulása után jelentékeny könnyebbülés állt be, annyira aranyatört jelenséggé tartották, hogy törekedtek is azt előidézni, ha önként beállni nem akart. Ez az úgynevezett aranyér.

A haemorrhoidalnak név alatt jelzett bajok körül létező fogalommal az újabb physiologiai iskola ozslatta el, földerítve azt, hogy nem helyi, hanem általános bajok azok, melyek az egész vér-állomány kóros elváltozásából erednek. Ezek neve dyskrasia, mely állapot úgy jön létre, hogy természetellenes, ferde-fonák életmód következtében túlságilag szaporodik föl a vérben a szín vagy légény. Mindenütt, a hol több finom vészir van össze-fonódva, ez anyagokkal eltele, sűrű vértör-lődásokat, duzzadásokat, értágulást okoz és általuk lövés igazgatások, melyek elég gyakor-lak még a szom kőthártyáján is jelentkez-hetnek, nemcsak az altestben.

A vérnek ilyenmő kóros elváltozása lassan és észrevétlenül fejlődik; a rávaló hajlam az emberrel vezülezzel lehet, mint pl. az edény-rendszer lomhasága, a vékeringés akadozá-saiból származó görvényesség, de megszer-zető-fonák életmód következtében is, különösen olyan befolyások alapján, melyek a szén-anyagot a testben főlhalmozják és annak szén-sav és epévé való alakulását korlátolják, a sőtét vért a testben megsűrítik, az anyag-cserét lomhává teszik. Mivel a légzés által el nem égett szénanyag nagy része az altesti ből visszerekben halmozódik föl és ezek az el-szénesezt vért a májba vezetik, hogy ott az epéképződés alapján szolgáljon, — ha te-hát ezek túl vannak feszülve, a májig vezető véredények legfinomabb részeiben is torló-dás áll be. Igen gyakran találni erre hajlamot, mint Kleene mondja, az izraelitáknál, va-lamint rá való éghajlati előcsőgté körülménye-ket Ázsiában, Görögországban, Itáliában és Angliországnak. Nálunk ellenben, valamint Németországban is az ülő, zárt életmódból keletkezhetik és fejlődik ki.

Előmozdítja: a sok kényelmes, ülés köz-ben előre hajlított mell- és összeszorított al-testtel; tökéletesen légszeg fűlet, zárt levegőjű szobákban; izommozgás hiánya szabadban való járkálás, vagy ugyanott végzendő munka el-mulasztása folytán, kivált ha ezekhez szén-gazdag, nehéz emésztésű vagy igató növényi táplálék is járul (névszerint a vörös és fok-hagyma azok, melyek e nyavalyák hajlamait előcsőgtetik.) dás élvezése a sörnek, almabor-nak, forró kávé és theának, továbbá a le-

hangoló lelkiindulatok, megerőtötése a szellemi tehetőségeknek, elnyomott börmunkásság, el-hanyagolása a bőr ápolásának, virrasztás és kicsapongások, — leginkább előmozdítja az-onban az ülő életmód. Hogy a vér elnehezé-désének e tünetnyei leginkább az altestben jelentkeznek és mint éruddadás, vértörölés legelőbb ott lépnek föl, természetesen az okozza, hogy a kik keveset mozognak, puha, meleg üllőhelyeket és ágyat szeretnek használni, mely őket elpibudítja. De előcsőgteti é-bajokat lovaglás vagy kocsisz fölytán törté-nődő rázkódás, macacs szorulás, nőknel gy-akorai áldott állapot, melynél a véredényekre hosszas nyomás nehezdek.

A vértörölés bajoknak két szakaszuk van. Sok ember él már benn az elsőben, nem is sejtje, hogy kisebb nagyobb egész-ségi változásainak igazi oka vérnek kóros átalakulásában rejlik, gyanútlanul folytatja hibás életrendjét, nem ismeri és nem is használja az eszközöket, melyek őt a komolyab-b következtől megőnök. Sokan más bajra gondolnak, sőt nem egy esetben az is elő-kerül, hogy fiatal és tapasztalatlan orvosok más betegségről gyógyítják, pl. szűlhűdési rohamok, gyomorhurut, idegbajról, mihez ké-peszt használnak keres a beteg enybléte a gyógyszerekben vagy gyógyhelyeken. A kez-dődő bajnak jelei a következők: gyakrabban visszatérő emésztési zavarok, majd étvágy-hányás, majd megint fokozottabb éhesség ér-zete, fölbőfőség, a légmők és savak fejlő-dése a gyomorban és belekben, nyomás é-rése gyomortáj, állandóan nyálkás nyelv, szabálytalan ürülés, olykor szorulás, melyet a köldök és gyomor közt érzett nyomás kísér, vérbőségű feszülés, fölfúvódás, az al-testben észrevehető érverés, a máj és lépnek daganata, forró kezek és hideg lábak, vértolulás a fejben és melben, az arczszínek elszárgulása, valamint sárga színe a szem fe-hérleken, a szemgolyó ereinek túgálása a vér-áramlás erős volta következtében, nagy ér-zékenység a légmérceket változásai iránt, hajlandóság a bosszúságra és haragra, kép-zelősökded. Eltarthatnak ez állapotok éveken át, gyakran egész éltóhasznat, mielőtt a nyavalya a maga második szakaszába át-lépné. De a ki e lassan fejlődő bajnak jeleit magán tapasztalni kezdi, idejekorán változtatson élet-módján, a mennyire csak körülményei enged-ik, — már az is némi segítség, ha a baj totva fejlődését megakasztani képesek vagyunk.

A második szakasz, mely már gyógyít-hatlan, helyi bántalmakban nyilatkozik. Egy időre olykor csalás javulás áll be, de újra és hirtelen lépnek föl a jelzett változások valamennyien egyszerre és nagymértékben; rendszeren hosszantartó szorulással jelentkez-tilen roham, erős nyomásét gyakorol a vég-bőre, összehúzó fájdalmak okoz a csőp-ekben, keresztgyékben, szédülést szűl-hűdési rohamokhoz hasonló eseteket, melyek olykor eszméletlenség vagy rángásokkal van-nak összekötve, fokozódik a hypochondria és haragos ingerlékenység, élesen maró és cik-arád nyálka választódik ki a belekben, mely nagybő mértékben nyálka-haemorrhoidal-baj nevet viseli; vagy legalább kellemetlen büzi elválasztásokat eszközöl, valamint a le-

bőrnek szinte elviselhetlen viszketőségét, mely után a legközlelebbi rohamig mintegy átmenetileg ismét némi könnyebbülés áll be. Olykor megállapodik itt a baj, kivált ha a beteg a maga életrendjét okszerű változ-tatást hoz be és ahhoz hű marad, — ellen-estben erősbodik minden új rohamnál úgy, hogy véres elválasztást fejeszt a végből há-tyáiban és az mindig szeresene, ha folyó aranyérről fejlődik, mit különben maga a szenvedés is óhaj. Legfájdalmasabb azonban az égető, időnkint földagad csomók kép-ződés, miközben lász és görcsök is föllépnek — de még vigasztalanabb az állapot, ha értá-gulások a hólyagban, a tüdőben, a szemben vagy épen az agyvelőben keletkeznek.

Eleg komoly és fájdalmas a baj arra, hogy kiké töredéké annak kifejlődését ön-magánál lehetőleg megakadályozni; enél-g gyógyszersek mitem használnak, legelőbb el-mérgesíthetik a bajt, czélszerű életmód az egyedüli orvosság. Lehetőleg olyan éghajlat alá kell költözni, mely a végletektől ment, a lakozóba legyen száraz, napos és szellős, a ruha ne legyen szűk, de kivált az altest és lábakra nézve meleg, flanel alkalmazandó az altest és mellre közvetlenül. Virrasztás és éjjeli munka kerülendő okvetlenül, korán kell felkúdni és kelní, a reggeli alvás káros, de annál jobb az éjjeli; az ágyból kemény le-gyen, lőszőr vagy tengerfü matraczozal, a takaró könnyű és ne pilyhős. Kemény, szellős széken kell ülni, nádfonadékon vagy levegő-vel föllűtt korszó párnán, sohasem pedig puhan, mely föllemeget. Irásközben vagy egyéb munkánál az altestet összeszorítani nem szabad órászámra, álló íróasztalnál sem jó a hosszas munka, fölvaltva törtéjék ez ülésel. Minden le nem kötött pillanatot hasznos föl-használni a szabadban való izomgyakorlásra, nemcsak hatalmas sétákat kell tenni, de időn-kint a kar- és mellizom is kapjanak munkát, jó a fűfűzésel, ásás a kertben, teké-zés stb. Ne fájuljon azonban kezbe egyike sem túlságba, mert a kimerülés inkább árt, mint használ.

Általános a hiedelem, hogy a haemorr-hoidal-bajokat naponkénti kocsisz vagy lovaglás által el lehet hártani, ezek hasz-na csak annyiban jöhet számításba, hogy szabad levegő élvezetétől járnak, különben a rázó mozgások épen azok, melyek könnyen elő-mozdíthatják a hajlamnak, vagy ha az már megvan, magának a bajnak kifejlődését. Inkább arra való ezek, hogy ha már az aranyér kifejlődött, de időközben eldugult, azt megindítsák; a hol a daganatok épen föl-lődben vannak, hideg vízzel való mosás ajánlható. Legnagyobb gond fordítandó az-onban az étel és ital minőségére és különösen a mértékletességre. Minden megszokott me-let illi előmozdítja az aranyeres állapotokat, tehát a kávé és tea, hasonlók ezekhez a sőr, valamint a nehéz és bőven élvezett borok. Mindig keveset egyék az, kinek vértörölés-sokkal kell küzködnie, de ha étvágy rá szorítja, inkább gyakrabban vegyen kollé-ziózt, oszonzt, ok nélkül azonban merő szo-kás vagy mások iránti udvariasságból so-hasem. Hűseledék bőségesen szokott egyének térjenek át lassankint növényi táplálékra, a

kik étkezésében ellenben a növényi eledel-ek voltak a főnyomók, szoktassák magokat lassan a könnyebb hűstéléhez.

Reggel fölkelés után hasznos rákapni egy pohár friss kútvívre, melyet részletekben kell meginni, ezt egy órai sárta hevesen, hazatér-éskor jó egy eszeje igen hígított valódi vagy pedig árpacokoládé, esetleg helyette egy kis meleg sőr reggeli gyanánt, ez itatok azonban csak langyosok legyenek és soha forrók: ha pedig valakinél már aranyeres állapotok van-nak, inkább igyék olyan teát, mely czic-zakó (Achillea) és orvosi szigorál (Veronica officinalis) forrázatából készült, ennek elejente idegenszörű izét a naponkénti használat hamar megszokottá teszi. Ha valaki nem bír a maga reggeli kávéjától elmaradni, igya azt nagyon fehéren és lehetőleg kevés cukorral, kőbe és utána egy pohár vízzel. A gyakori hideg vívizás hasznos, kivált minden nagybő moz-gás megkezdése előtt; ha pedig a szervezet a kemény reggeli nem nélkülözheti, szikkadt fehér kenyér kevés vajjal vagy érett gyümölcs-sel megengedhető.

Az ebéd illően könnyű emésztésű, föl nem fűvő eledelből; zsírtalan leves, sült borjú, csibe, bárány vagy fiatal vadfűsből, a könnyű főzelék különösen gyökér vagy gumó növényekből. Evés közben sok vizet inni nem jó, a ki borral szokott élni, haszn-áljon könnyű két éves asztali fehér bort, mely az emésztést megkünyíti, savanyú új bor, vagy nehéz emésztésű hegyi borok, kivált pedig a vörös-mellendők. Ebéd után félórára feküdjék az ember végig szőftán, utána pedig tegyen mé-rsékelt mozgást, ha dolgai miatt sétára nem indulhat, legalább hivatala vagy üzletebe menjen kerülő úton, hogy mozgás legyen, vagy végezzen valami könnyű munkát az udvaron, vagy kertben; nehezebb elfoglalt-ságot, minő az ásás, fűfűzésel, gyalulás, nem czélszerű előbb intézni, míg az étkezés utáni 3 óra le nem folyt. A vacsora legyen korai és föltöbbsé mértékletes, legjobba a hi-deg étel pl. szikkadt fehér kenyér vajjal, ha a meleg étel el nem kerülhető, az győne leves legyen, de hús és burgonya soha sem. Egy éltrendet zárjon be lefekvéskor egy pohár víz.

Különbözn akkor legynük minden tekin-tetben vizgázóbbak, midőn magát a baj du-gulás, fölfúvódás, szédülés, teliség ér-zete, keresztfontás, álmatlanság, vértörölés, kedély-lehangoltság és több e féle módon jelentgeti. Ekkor szigorúan kell kerülnünk minden rendelleneséget, a test és szellem megerőtötését, uralkodjunk a legyőzni a ma-gányának keresését, mely képzelősökdedre vezet, elegendjünk inkább társaságra, ha elejente rosszul esik is. Nagyon rosszul teszi, ki a lehangolt lelki állapotnak megadja ma-gát, e kislekűtség csak növeli a bajt. Meg ne szenvedjük több napra a dugulást, kerülni kell azonban az erős haskajátokat, különösen az aloét és drastikus sőket, hanem igyünk a szokottnál több vizet és vegyük hidegvíz befeckendést. A bőrnék rendszeren munkásságra ügyeljünk, megkülselek utóbaikat meleg für-dővel gyógyítsuk, kivált ha bőrnek száraz vagy fagyoskodónak tünik föl, a kinek lába

csak ne hamarkodtam volna el így ostobán a dolgot!

De egyszerre homlokára ütött s örmötöl földülő hangon kiáltá:

— Óh, hogy hamarabb nem tudtam-e gondolatra jónni, a kertnek egy mellékkijá-rata is van, ezen kis ajtó, sűrű lúgasköz kö-zött vezet el s én a szabadba juthatok, itt senki sem fog észrevenni, pompás! nagyszerű, de lássuk csak, elkéstem-e már? fél tíz, tiz órákor jön a vonat, épen kérihetek a teljes díszszel fogadhatom őket... ah, ah... hiszen ez pompás eszme, hogy hamarabb nem tud-tam-e gondolatra jónni, hogy hamarabb nem, no de még elég jókor, siessünk csak...!

S Tengelyez ír ezen szakadozott monolog után észrevétlenül kionszt az ajtón s nemo-kaára kettőzetten léptekkel haladt a kert azon mellékványán, melyen a városba s innen az indulóházhoz juthatott. Örült, hogy terve ily fényesen sikerülni fog, midőn Helént majd egyszerre fogja meglephetni a sok örömbőrrel.

De pszt... halga... a mint egy lúgas előtt lépdelt, úgy tetszék neki, mintha különféle hangokat hallana. Eleinte csak képzelődésnek hitte, de a hangok mindig tisztábban és ér-thetőbben voltak kivehetők, melyek egyesesen a lúgasból jöttek. Kiváncsiságtól üzete, meg-állapodott s a következő párbeszédet hallotta:

— Ah, kisasszony! kétkelhetik-e még szerelmem hűségében? Új bizonyosságot és tanú-jelét adjam-e, hogy ön nélkül nem élhetek?

Tengelyez ír kiváncsisága teljes mérvben fokozódott; elhatározta, hogy az érdekes jelenetnek tanúja lesz. Azért közelebb lépett a lúgashoz, melynek sűrű zöldje elődö előle a szerelmespárt.

— Igen... igen! de a körülmények... a sors... rebeg egy női hang.

A professor ír a fölülhe kapott, mintha nem jól hallana s mindinkább közelebb lépett a lúgashoz.

— Mit nekem a sors, a körülmények — folytató tovább a férfi hang szenvedélyesen, —

mi szeretjük egymást s én kélz vagyok üdvöm oltárára bármi áldozatot hozni, őh, csak me-neküljünk innen.

— De az Istenért, hova? — kiáltá a nő.

— Elvezetem szüleihez s tölök fogom az ön kezét kérni, hiszen szíve már úgyis az enyém, csak e zárjai magányból meneküljünk, úgy írtószom e kémeleő szemektől... Nem foly-tathatta beszédét, mert Helén ijedve fölcsöl-tott s rémülve keresett menekédet Bárday Jenő, a szép rajtanár oldala mellett.

Bárday hirtelen félbeszakította szerelmi va-lomlását s meglepette majd Helénre, majd pedig a lúgas bejáratára tekintett.

A bejáratnál a professor ír jelent meg, kidüllesztett szemekkel, összeszorított ököllel s fenyegető pillantásait a szerelmespárra fű-gesztvén, úgy tűnt fel, mint egy bosszuló szellem. A fiatal ember önkénytelenül is fel-kiáltott:

— Tengelyez professor!

— Igen, én vagyok, Dr. Tengelyez Anasz-táz, testestül-lekkestül — esikorg az aggle-gőny a dühnek fenyegető hangján, — tudom, meg vannak lepette s úgy gondolom, jelen-lemet teljesen fölöslegesnek vélék, de remé-ltem, elég jókor jötem, hogy a csábító é-szoktetni akaró lovag urat teljes mértékben meglakoltassam és elhárítsam a veszélyt.

— Mitféle veszedelme? — hebegé zava-rában a meglepett Bárday.

— Hahaha! tehát ön most az ügyes zín-és szerepét készüli keresztüljátítani? Én azt hiszem, ezáltal nem fog sikerülnie, mert tudja meg uram, én mindent hallottam.

— Nos aztán? — válaszoló büszke ön-érzettel Bárday, teljes hidegvérrel visszanyarva.

— Hogyon? s ön azt mondja „nos aztán” e két hideg, semmis szóbokát, akkor, midőn másnak jegyesét elesztáiba, meg akarja szok-tetni? nos aztán! nos aztán! ez igazán borzasztó!

Helén tehát már más akvoína jegyese? — A fiatal leány tagadó mozdulattal tett.

— Persze! hanem én ezt nem tudja, ezt még nem is tudhatja, no de nem is csodálom, tudja meg tehát, hogy Helén... Helén az én jegyeseim, azaz leendő jegyeseim. Bárday egy elfojthatatlan kacagást hallatott.

— Önök uram? már mint önnek? az lehetetlen s én ismétlem önnek, hogy az ilom, az hazugság.

Tengelyez urat pedig majd elfutotta a mé-reg s kis időbe került, míg összeszedte magát és szóhoz juthatott.

— Úgy? lehetetlenség, hazugság? jól! tehát tudja meg uram, itt Helén előtt, hogy ő maga mondta nekem: „szeretem, imádom”.

Helén előtt pedig ekkor a professor ír-nak a multkori különös magaveszte teljes világosságban állott s kőbe is kiadott volna, de Bárday hirtelen más gondolt és így szólt:

— Óh, de milyen ostoba voltam, hogy így ezivakodtunk egymással, hisz! a professzor ír szemeiből látom, hogy ez az egész csak tréfa, kileslett bennünk s most így akar próbára tenni.

— Micsoda? tréfa? kilesés? — dühögé a kétségbeesett professor.

— No ne játsza már tovább is a jegyes szerepét, nem jól áll az a professor ír-nak, választott a lányka kedélyesen, a ki Bárday nézetét igaznak találta, miközben Tengelyez úrhoz lépett és arezt megismogatóván, hízegő hangon beszélt hozzá:

— Inkább szépen kérjük, legyen nehéz vállalatunkban segítségünkre, mert mi haza akarunk menni, ugy-e segítségünkre lesz? hi-szen olyan jó ön, a szeméiből is csupa jósgát látszik.

Tengelyez ír pedig tetetetlenül használ-magával tenni, a mit tettek vele. Kevésbé mutat, hogy meg nem lúttoe a roz nyavalya. Kidülleszté már úgyis kidüllesztett szemének gölyöbistát s érthetetlen szavakat mormogott.

A szerelmek pedig Tengelyez urat ezen positióban rendkívül mulatságosnak találták s úgy vélekedtek, hogy a professor ír most színész tehetőségét akarja kipróbálni. Azért a lányka tovább folytató beszédjét, remélvén, hogy barátságos, engedtelő hangjával végre a maga valóságában fogja magát a professor ír bemutatni.

— Lám, lám, mily ügyes ön felvett sze-repében, kedves professzorkám, azaz csak az alakításban, mert a szerepét nem jól tanulta meg, hiszen hamarosan nem tudott jobbat föl-lenteni, hogy ön önnek a leendő jegyese vagy-ko, pedig az professzorkám, lehetetlennek látszik mindenki előtt és lehetetlen is, hanem ugy-e segíteni fog bennünk a menekülésben?

Tengelyez ír pedig érzé, hogy meg éli ezt a jelenetet túl, ha ki nem dühögé magát, azért elkezdett kiabálni, mig a szóból ki nem fogott.

— Kétségázer villám- és ágyúdörrens! önk azt képzeli, hogy lúddá tehetnek ily ármányosan tettett beszédekkel? egek Istene, hogy elcsábította ez írtalan hajdonkát! még csak ismerni sem akar, persze, mind a fél-revezetés következményei, dii immortalés, ily rövid idő alatt, hogy tebeleszte a fáját, ha-nem fiatal ember, ez egyszer rosszul számított, áldom a Mindenható, hogy e perczben e vég-zetes helyre vezért, hogy önt eme undok csábításától meglakoltassam, és meg is fogom lakoltatni, ily iszonyú gyalázatot egyedül én önt mint jegyeseim, azaz csak leendő, de biz-tosan elnyerendő jegyeseim csábítójától elég-telték veletek, igen uram, mi akárhogyan is, de meg fogunk vivni.

Bárday hatalmasan elkacagta magát.

— Hahaha! hahaha...!

— Tehát ön még most is tréfnak veszi e nagyon is komoly dolgot?

Bárday nem tartóztathatta vissza magát és tovább kacagott.

izzadni szokott, ne törekedjék azt elfojtani, sőt ha megtörtént, konyhasós langyos lábvíz, fölmelegített homok, erős keltés vagy dörzsölés újra helyreállítja a hasznos izmákat, mely nem más anyagcsere párolgás útján.

Attér ezután Dr. Kleenke egyes német fordítók ajánlására, valamint olyan gyógy módokat javasol, melyek alkalmazása orvosi tanács nélkül nem okszerű, — a mit azonban eddig elmondott, annak sok ember veheti hasznát.

Hanusz István.

A „felolvasó társaság” felolvasásai.

(4-ik nap, 1856. február hó 28.)

A nagyközönség érdeklődése folyton emelkedőben van a felolvasások iránt. A február 28-án megjelent nagyszámú közönséget állig bírta a tágas terem befogadni. De hallottunk is két olyan kitűnő felolvasást, melyben csak ritkán lehet részeseit. Az első felolvasás czíme volt: „Néhány vonás a nők társadalmi életéről”. Írta: Götsch József, polgári leányiskolai tanár. Felolvasta: Szalontai Sándor, polg. leányiskolai tanár. Szerző a családi élet jelentőségéről, a családalkotás epochális fontosságáról, továbbá a művelt nőnek hivatásáról a családi életben és az amerikai nők szabadabb helyzetéről ad néhány jellemző vonást, és ezeknek előrebocsátása után a csukcsi, japáni, tibeti, tunguz, korjék és fan nők családi helyzetéről közöl kimerítőbb ismertetést. Szerző a művelten népek alosany vagy semmimérségszerűen a tudatlanságra, mint főkétförásra vezeti vissza és az emberiség legszebb hivatásának tekintti azt, ha a föld valamennyi népét az igazi műveltség meggyerjük. „Pedig ezek az ismertetés végső szavai, a hol szerző a kínai, sudáni és Kongó vidéki európai beavatkozásokra hivatkozik) ha egy ország népe szűkebb-kürű hazája határain túl is érvényesíteni akarja hatalmát és befolyását, ezt csak az összes emberiség érdekében eszközölhetné nemesen és magas szótosan. Véleményem szerént ilyen műveltségben kulinálhat a művelt világ legzebebb missiója és igazi humanismus az, ha a nyomor és tudatlanság kietlen útjait az először oda törekedünk, hogy az emberi méltóságnak leginkább megfelelő igaz műveltség meggyerjük a népek millióit.”

E rövid vázlatból is kitűnik a felolvasás érdekessége és csak természetes, hogy a figyelmess hallgatóság megmagadta az alkalmat, elismerése adójának lerovására.

A második kíváncsian várt felolvasás Dr. Tassy Pálé volt „Statisztikai adatok a férfiak ellen” czimmel. Kiemeljük a következőket belőle: Felolvasó utal arra, hogy mily tanulságosak azok a számok és statisztikai számoszlopok, a melyekben az emberi élet- és létre vonatkozó arányviszások foglaltatnak. Azután tréfásan adtak adatokat körülmezől, hogy a finemiek születése nagyobb levén, mint a nőké, s mégis a nők vannak többségben, azt következteti, hogy

a természet kegyencei a nők. Felsorolja azokat az adatokat, a melyek a két nem szemel-letére vonatkoznak, feltüntetve a finemiekre vonatkozó kedvezőtlen eredményt. Emilit néhány adatot a családi állapotban és nem családi állapotban élők vonatkozásál, melyből levonja azt a következtetést, hogy a nem családi állapotban élők halálözsa nagyobb s azt, hogy a családi állapotban nem élők nagyobb számarányban szerepelnek a büntények elkövetésében. Az öngyilkosságokról is megemlékezően, felsorolja azokat az adatokat, a melyekből kitűnik, hogy a férfiak itt is sokkal nagyobb számarányban szerepelnek, mílöl igen sikerült tréfásan azonban szólva azt a következtetést vonja, hogy a lelki erőnek is nagyobb mértékben birtokosai a nők, mint a férfiak.

Több adatot felsorolva a nőtlenség kedvezőtlen társadalmi hatására vonatkozólag, azzal fejezi be a felolvasást, hogy egy czélja volt igazolni azt, hogy a statisztikus ép úgy képes fasteni a számokkal, mint a festő a színekkel. Végre Virgil kezdőszavaival: Fegyvereket és férfiakat énekel, csak hogy itt a fegyver a férfiak ellen lett kovácsovala, melyhez ha a kohó kevés szellemi tüzet szolgáltatott, szolgáljon mentségére az, hogy nem lopta érte meg sem az égieket, sem a földieket.

A „kohó szellemi tüze” sikerült a közönséget fellelkesíteni. Rég nem voltunk tanúi oly általános teteseknek, mílölben a felolvasás részeseit. Szinte hiszük, hogy a korholásoknak (az agglegyek ellen) s a családi boldogság élenk esetelésének komoly következményei lesznek, a mennyiben némely megijedt vagy elsőbűt agglegyek a hymen rózsálczáit veendi fel. Ez felolvasó úr érdeme lenne. Hej, de akkor tapasztalunk még neki . . .

UJDONSÁGOK.

— **A városi tisztikar** f. hó 2-án a polgármester úr előnlökte alatt egy igen népes értekezletet tartott, melyben elhatározták, hogy a maga részéről egy felállítandó tisztí nyugalj-alapoh készségehöz járul, s e képen a törvényhatósági bizottsághoz kérvényt intéz. E kérvény betérjesztésével elnök polgármester és a főjegyző urat biza me. A tisztviselői értekezleten ezen kiindulás alapján az képzette, hogy az 1871-ben a tisztviselői-nyugalj-alap tervezetnek elkészítésére kiküldött bizottság ezen ügyet meg sem indította, most pedig már attól annak megindítását várni sem lehet; ám a közzgyűlés ez irányban már elvi határozatot hozott, s a tisztviselő, mint közvetlenül érdekelt felek, szükségesnek látták a törvényhatósági bizottságnál a végett kérelmezni, hogy most már, 1871. év óta 14 évi érelés után, mondja ki a közzgyűlés a tisztí nyugalj-alap felállítását s egyzersmind mondja ki azt is, hogy ahoz anyagi segélylyel járulni kíván. Bizony így van a legfőbb idő; mert így is sok törvényhatóság megelőzött bennünket és ilyen dolognál a felhasználatlannal elvesztegetett idő kész vesztéség. — **A tisztviselői tervezetéből** azt látjuk, hogy azon ál-

dozat, melyet ez ügy érdekében a városnak kellene hozni, végtelenül csekély és ahoz az erkölcsi és anyagi előnyökhöz képest, melyek egy tisztviselő-nyugalj-alap létezése által reá háraulának, valóban nagyon egyenlőten érteket képvisel. — **Ennélfogva** bizunk annak teljes sikerében és üdvözöljük a tisztikart, mely a maga kisebb előnyénél a jövő nemzedék nagyobb előnyét felülhelyezi s távol az önzéstől a jövő számára kezdeményez és teremti.

— **A szabadelvi párt** ma egy heti közzgyűlésén, a párt ügyei vezetésére 20 tagból álló vezér-bizottság nyert megbízást oly módzokat mellett, hogy ez a házas bizottság válasszon saját kebeléből elnököt s egyúttal alakítsa meg a kerületi bizalmi férfiakból álló 100-as nagybizottságot, valamint a lapfenn-tartó bizottságot is. — **A vezérbizottság** tagjai következők: Létár Péter polgármester, dr. Szeless József takarékpénztári igazg., dr. Tassy Pál jogtandár, Keresztes János városi főjegyző, Györfly Balázs ügyvéd, Dömötör Sándor kir. közjegyző, dr. Kecskeméti Lajos tisztí főorvos, Molnár János gyógyszerész, id. dr. Horváth János orvos, Vári Ede kereskedő, ifj. Kovács Sándor birtokos, Sándor László birtokos, Papp Sándor ügyvéd, Zombory László tisztí főjegyző, Kósa László gazdálkodó, Dékány Pál gazdálkodó, Széll Lajos birtokos, Katona Zsigmond gyógyszerész, Wégh József iparos, Dékány István jogtandár.

— **Pótválasztás** volt a II-ik kerületben, a szélsőségek eme sokdög megközelitheten fészékben, s a választás eredménye a szabadelvi párt fényes diadala lett. Ugyanis megválasztott id. Szeless Kálmán 103 szavazattal Molnár Imre függetlenség, és Kiss Sándor erősben antisemita jelöltek összesen nyert 76 szavazatot elen.

— **A Bátorhi-szállóban** március hó 14-én tartandó piknik, mint illetékesen írhatjuk, olyan mulatság lesz, melyet nálunk a közönség batabyúlnak szokott nevezni. A meghívott vendégek tehát belátásuk szerint maguk gondoskodnak élelméről és italról, melyet a háziasszony — a jelen esetben az é tisztre fölkerít Pöcsy Györgyné úrnó — kitűzött időben, a jelen esetben a pikniket megelőző délután 2—5 óra közt, a mulatság színeli-lyén átvesz s az étkezésre jelentkezőknek felszólításokra ismét kiadta. A március 14-iki mulatságon az étkezés 11 órára van tervezve, de ha valaki előbb kívánja batabyút, azt természetesen tette megadadni nem lehet; bor magától érteődik, elejétől fogva adatik ki mindaddig, míg a bekülött készlet tart; a nők frissitől limonádét kapnak s meletitől evés előtt bonillont. Asztalkendő, tányér, pohár, kés- és villáról nem szükséges gondoskodni; ezeket a vendégliós bocsájítja rendelkezésére.

— **A „felolvasó társaság”** 6-ik felolvasási napja március hó 14-én d. u. 4 és 1/2 órákor leend a jogakadémia nagytermében, hol Szakács István ref. főgymn. tanár az „újkorai vadnépekéről” és Hanusz István főreálisk. tanár „Hol az Eldorádó” czimmel tartának felolvasást. Janesó Ádám ref. főgymn. tanár úr felolvasása betegeskedése miatt ezúttal elmarad.

— **Paprikás hal.** Tomaskó Jakab Kasszó alatti sörházában az egész bőjti idény alatt mind szerdán és pénteken finom paprikás hal kapható. Frias hal, kitűnő sör, előkény gy szolgálat várja a látogatókat, kik különösen azóta, hogy „Muki” áll szolgálatukra, tömegesen vannak naponként jelen s ezzel impulust adnak a derék öreg Tomaskóknak, hogy helyiségét minden igénynek megfelelőleg rendezze be.

— **Elgázolás.** Sinkó István béresgazda f. hó 4-én a mezei-étézőn sebesen hajtva, kocsijával egy ki leányt elgázolt, a sérülést úgy kellett szűlelhez hazazállíttatni. A fenytől eljárás ellene folyamathat tételtet.

— **Rejtélyes eset.** Február hó 28-án a téglaterem egy árokban a föld színe alatt egy lábnyira, az onnan homokot hordok egy fozdálkósnak indult gyermekhullát találtak. Az orvosrendőri vizsgálata azon körülményre nézve, hogy a gyermek természetesen halálal, avagy külerzőskan következtében mult-e ki, eredményre nem vezetett. Hogy honnan és miként került a hulla oda, azt eddig kitűnő nem sikerült. A rendőrség mindent elkövet a tettes kézre kerítésére.

— **Ember csontokat** találtak f. hó 2-án Marton József kalapos mesternek 2-ik tizedbeli házánál az épület átforgatása alkalmával dolgozó munkások egyik szobában a padló alatt. Hogy mikor kerülhettek a csontok oda, az kitűnhető eddig nem volt. Az orvosi vélemény szerint, mivel a csontok száraz helyen találtak, körülbelül 30 év óta lehetnek azok a föld alatt.

— **Elszökött.** Molnár Mária szolgáló Györfly Ferenczről f. hó 5-én, míg az családjával N. Körösön lakodalmaban volt, megszökött. Mielőtt azonban gazdájá lakását elhagyta volna, jónak látta cselédkönyvét is magához venni, s hogy ezt megtehesse, a lakszobában lévő banyakemence oldalát a konyhából létörve oda behatolt, a hol is mindent szétbánt és cselédkönyvének magához vétele után eltűnt. Úgyes rendőrségünknek már sikerült a szökevényt kézre kerítenie.

— **Új zenemű.** Táborosky és Parsch műkereskedésében épen most jelent meg József és csárdás, zongorára szerző ifj. Récz Pál. Ara 1 frt. Kapható mind három helybeli könyvtársainknál.

APRÓSÁGOK.

Roppant sok dolog — Egy álaroz-bálban felfedezte Napoleon egyik tábornokának, egy dominóba öltözött nő, nevének a napolyi király iránti szerelmét. Feldühöve ment ez a császárhoz panaszra. Napoleon nevetve válaszolt: „Ah kedvesem! — Honnan vennék ez ügyre vonatkozólag egész Európában idót, mikor udvarom minden gyáva férjét nekem kell — helyettesítenem.”

Neró római esászár egykor azt mondta 100 drb drachmát ad annak, ki egy igazságot mond. Erre a körülállók egyike így szólt: „Te nem adsz nekem 100 drachmát!” Ezen szavak oly nagy zavarba hozták a szarnokot, hogy valóban nem tudta mi tevő legyen, mert ha a drachmát megadja, úgy az

— **Hahaha! hahaha!** hogy ez csak most jut az eszembe, hiszen Tengelicz úr megbetegedett s ha nem családóm, most vannak rajta azon bizonyos órák, melyben az ember nem egész korrekte szokott beszélni, hogy ez csak most jutott az eszembe, no de most megboesátom önnek e tréfát, csak térjen csendesen szobájába s reméljük Istentől a legjobbat.

— **Micsoda?** ön még jógyóndóli merészel? hála Istennek, hogy júnus ésszel beszéltem mindent és én mint jegyesem elrablójától ismételve elégtételt követetek . . igen, követetek, mert ha ezt megtagadja, ön nyomorult gyávanág fogom kikiáltani és pellengező állítom a világ előtt, én mondom, jőzán ésszel, méltó ellenfele, Dr. Tengelicz Anasztáz.

— **Lári-fári,** kedves professor úr, majd ha kiállassa magát és akkor is így nyilatkozik, akkor elfogadom ellenfelelemnek. E perczben lépések és hangok zaja közeledett a lughoz, miközben a főnökasszony szavait lehetett hallani.

— **De hiszgyék meg,** Tengelicz úr eltűnése esodálatosan tetszik előttem, a profeszor úrnak okvetlenül szobájában kellene lennie, mert hisz éppen betegsége miatt engedte el a mai rajzórát.

— **Megfoghatalan!** hangzott két férháng. E közben a lépések mindinkább közeledtek s a firkésző alakok nemsokára a lughas bejárata előtt jelentek meg.

— **Mindkét részről** nagy volt a meglepetés s egyikük sem tudta a körülményeket kimagyarázni.

— **A jövővények,** vagyis a főnökasszony, Vidrássy Balambér, Tengelicz úr lelki barátja és Szendrey — mert ezen idő alatt megérkeztek — rendkívüli furcsa jelenetek voltak szemtanúi s meg voltak lepelve, midőn Tengelicz urat bősziút oroszlanjéit föl s alá futkosva, a szerelmepárt pedig józú kaczajban megpillantották.

Bárday azonban e váratlan s ismeretlen egyének előtt zavarba jött s Helén is mint-

egy megkövülve állott egyideig, mintha saját szemének nem akarna hinné. De Tengelicz úr az érkezőkben magas vendégeire ismervén, iparkodott feldühödöt lelkét kissé lecsillapítani s kedves barátja nyakába borult, a ki engedett a barátai szeretet eme érzékeny kitérésének s a hosszas ölelések s barátai puszkibevégzése után Vidrássy úr első kötelességének ismerté az ismeretlen egyéneket egymásnak bemutatni, a míról Tengelicz úr, sajnos, egészen megfeledkezett.

— **Dr. Tengelicz Anasztáz** — Szendrey Dénes.

— **Igen, Dr. Tengelicz Anasztáz,** a bi növeldében elismerő és dicsőró okmányokkal kitüntetve működő rajztanár — egészíté ki a professor.

Szendrey pedig roppant nagy szemeket meresztett s önkénytelenül is felkiáltott: tehát ön az? — az egész dolgot tévedésnek hitte s váltig azt gondolta, hogy legalább is Bárdaynak kell lenni, a ki levelében apónak merte nevezni. Tengelicz úr e csodálkozást és zavart azonban egész önhitlen jóra magyarázván, rejtélyesen köbhieslt és nem szól semmit.

De a főnökasszony az egész dologból keveset értvén, a fiataloktól sürgetve kérte, hogy itléttük okáról adjanak felvilágosítást. A szerelmeseik pirulva síték le a szemeket, de Bárday zavartá csakhamar leküzdvén, belátta, hogy itt a kedvező alkalom, melyben érzelmeiről Szendreynek vallomást tehet; Helén atyja elé lépett tehát s kitaríta a lányka iránti érzelmeit s ezzel egyetemben komoly szándékát.

Szendrey iszonyú zavarba jött.

— **Uraim,** úgy látszik, önök tréfát üznek belőlem és becsületemből, Tengelicz úr is szerelmes, ön is s a mi legkülönbösebb, Tengelicz úr azt írta, hogy Helén saját maga vállal be neki, hogy szereti.

— **Hogyan?** azt írta volna? — kiálták mindnyáján egyszerre csodálkozva.

— **Igen,** azt írtam — hebegé Tengelicz úr — de alapos okból . . . az hogy alapos okok-

ból írtam . . . írhattam is . . . mert az teljesen igaz, Helén bevallotta.

— **Uram,** ön álmodik és ez üres mendemondának azt gondolja, hinni fognak? — vágtott közbe már most haragosan Bárday. Nem fontolja meg, professor úr, hogy ez által csak Helén és családja becsületét compromittálja?

— **Micsoda?!** . . . compromittálja? . . . az által, hogy engem szeret? — kiáltá elszörnyűköve Tengelicz úr, miközben tisztessen öszálló hajszálat a lanyha kerti szellő ide s oda lengette.

— **Azt** kell hinnünk, hogy rögeszmében szenved szegény, — folytató Bárday Tengelicz úr érzékeny kifakadásaira mit sem ügyelvén, — mert oly kézzelfogható lehetetlenségeket képzél.

— **Valóban lehetetlenségek!** — ütözközött meg a dolgon Szendrey.

— **Oh papa,** hisz azt csak nem fogod el-hinni, a mi a professor úr mond? — nem tudom, mit vétettem neki, hogy ennyire meg-aláz — siránkozték a lányok.

— **Oh,** könnyen téves útra vezethető ifjúság! — sópánkodék az égre tekintve Tengelicz Anasztáz. Oh Helén, mért pártolt el ennyire tőlem?

— **Úgy** látszik, hogy mindinkább bele-melegszik — vágtott közbe a főnökasszony; — uraim, én legtanácsosabbnak tartom, ha szegény, beteges Tengelicz urat orvosi felügyelő alá tesszük, mert úgy látom . . .

— **Asszonyom,** még ön is ellenem esküdt? — a jószágos egekre kérem, tekintsen a dolog mélyibe, derítse ki az igazságot és ön be fogja látni, hogy engem illet Helén keze.

— **Már** csakugyan orvost kell hivatnunk — szóló Vidrássy megilletődve.

— **Ennek** szükségét már előbb is kijelentém, — felelé Bárday.

Tengelicz úr feje pedig kezdett szédülni, az Isten kezébe ajánlá magát s még egyszer megkísérelé a mentegetőzést.

— **Uraim,** látom, önök csuful meg vannak csalva, borzasztóan rászédve, hiszen ha már úgy esett, hogy elpártolt tőlem Helén,

nem bánom, ámbár nem érdemlem, de kötelességemnek ismerem, hogy legalább felvilágosítsam önt, mint atyát, tudja meg uram, hogy e lovag úr ép akarta Helént, az én jegyesemet, azaz Helén kasszonyt megszöktetni.

— **De papa!** még sem küldesz orvos után? — sürgeté atyját Helén.

— **Szegény professor!** ki hitte volna? — sópánkodék a főnökasszony.

— **Igen,** orvost! orvost! Tengelicz urat meg kell mentenünk a bekövetkezendő netaláni nagyból veszedelmektől, hol fogunk aztán ily rajzművészre találni? orvost! orvost! meg kell őt szabaditanunk! — hangzott mindenfélől.

Tengelicz úrral pedig valóban forogni kezdett a világ, szemei zavara homályba borultak s öszerogva, eszméletét veszítve vittek föl szobájába, hol időt engedtek neki arra, hogy rögeszméjét levetközhesse.

Szendrey Dénes, hogy családja és leánya becsületét a világi szóbeszédétől megmentse, nem ellenzete leánya kíváncsiságát, mely szerint Bárday Jenő lehes jelenen; annálisinkább, miután ez utóból tetemes vagyona, szép mezei jószágja s azonkívül társadalmi rangjánál fogva is méltónak mutatta magát Helén kezére.

S hogy teljes legyen az öröm, a növeldében ülték meg az eljegyzés ünnepélyét (leg-alább egy részt; otthon azután folytatták), a melyre Dr. Tengelicz Anasztáz is hivatalos volt, a ki azonban azon hosszú álom után annak még csak gondolatát is kerülte, hogy Helén őt szereti.

Kezde belátni, hogy ők csakugyan nem jól férnek össze, a felesl virág nem illik a hervatag kor mellé.

De szentül megesküdött a tokaji, egri stb. szőlőndevre, melyet az ünnepély tartama alatt szorgalmasan szürcsölgetett és éltet a jegyeseket — megesküdött, hogy a legmélyebb, a leghevesebb szerelmi vallomás után sem fog többé hajdonkák, de még asszonyok (már mint özvegasszonyok) közé sem keveredni.

illető nem mondott igazat, ha pedig nem adja meg, úgy ő nem tartja szavát.

Két műzsiári társalog az útezőn. Lapdáról, pigérol, vagy a délutáni órákról? Halljuk csak! Mit olvas kegyed (!) legujjabban?
— Dautéből (?)
— Ah! az a ki azokat a szép szonátákat irta. Zongorázom! (?)
— Dehogy, hiszen az egy könyv czime a pokrol; igen szép szindarab (!?)
— Már most jól emlékszem! A multkor játszották (!!!)

Úgy látszik, a boldogtalanok jól értenek az affektálásokhoz, s nyakra-főre főzőretik le egymást; tudatlanságukkal. Persze a declinatioiban mindkettő felakadna.

ÜZLET.

Sertésvásári jelentése

az első magyar sertésüzlet és kölcsönlegető részvénytársulatnak.

Budapest-Köbánya, március 6.
Heti átlagárak: magyar vál. árú 260—320 klg. nehé 45 $\frac{1}{2}$ —46 $\frac{1}{2}$ kr., 180—240 klg. nehé 44 $\frac{1}{2}$ —45 $\frac{1}{2}$ kr.; öreg 300 klg. túli 41—42 kr.; vidéki sertés 43—44 $\frac{1}{2}$ kr. Trausitában: szerbiai — kr., romániai — kr. tisza kigrammonként.

Első árak: Kükörca 6.— kr. árpa 7.10 kr.
Helyi átlagár: febr. 27. maradt 63.353 db.

Felhajtás: alsódekről kövér ..	1079 db.
sovány ..	513 "
Szerbiából ..	1365 "
Romániából ..	793 "
M. államvasúttal kövér 2301 ..	
sovány 5946 ..	
Vidéki ..	12,002 "
Budai váomkál ..	75,355 db.

Elhajítás: Felvidékre ..	345 db.
Bécsbe (m. h. 185 db.) ..	1558 "
Csehországba ..	462 "
Bodenbachon át ..	— "
Rutkan át ..	192 "
Galantha, Sillein- és Oderbergen át ..	— "
Budapesti fogyasztás ..	2635 "
Külföldi ..	300 "
Magyar államvaspályán ..	5,492 "
Marad állomány ..	69,863 db.

Kimutatás a kecskeméti takarékpénztár 1885. évi február havi forgalmáról.

Bevétel:	
Pénztárállás 1885. január 31-én ..	49,606 frt. 68 kr.
Beszédek után ..	169,908 " 63 "
Különféle díjak után ..	744 " 62 "
kamatok után ..	10,745 " 80 "
Váltak után ..	215,716 " 42 "
Ingatlan jelzálog ..	31,832 " " "
Magánváltó után ..	19,625 " " "
Eloleg után ..	46 " " "
Válto viselészámítás után ..	— " " "
Elhelyezett tőke után ..	— " " "
Egyletház bolt- és lakber után ..	997 " 23 "
Kohn-féle ház ..	125 " 45 "
Értékpapir jövedelem ..	1,400 " " "
	500,547 frt. 83 kr.

Kiadás:	
Visszatett betét és tők kamat ..	119,123 frt. 82 kr.
Kifizetett folyó kamat ..	334 " 47 "
viselészám. és térített kamat ..	— " " "
Váltakra ..	177,572 " 31 "
Ingatlan jelzálog ..	37,070 " " "
Magánváltó ..	610 " " "
Visszeszámított váltó ..	22,400 " " "
Tőke elhelyezés ..	— " " "
Igaz. t. díj, tisztv. és szolgál. fizetése ..	1,198 " 50 "
Üzleti költség ..	167 " 78 "
Osztalék: 1883-ra ..	100 " " "
1884-re ..	26,525 " " "
Adó ..	1,200 " " "
Köz- és jótékonyozás ..	200 " " "
10% államilleték betéti folyó-kamat után ..	— " " "
Pénztárállás február 28-án ..	386,501 frt. 88 kr.
Vajda, könyvelő ..	114,045 frt. 95 kr.
	500,547 frt. 83 kr.

Piaczi árjegyzék.

Tiszta búza méterezésünként ..	7.30 krtól 7.70 krig.
Kétszer ..	6.90 " 7.05 "
Rozs ..	6.85 " 6.90 "
Arpa ..	6.75 " 6.85 "
Zab ..	6.70 " 6.80 "
Tengeri új kecskeméti mm. ..	5.60 " 5.70 "
Tengeri új bányai ..	— " " "
Köles ..	6.40 " 6.70 "
Szalonna ..	39.— " 40.— "
Krumpli ..	2.— " 2.10 "
Szén ..	— " " "
Szalma ..	— " " "

Felölös szerkesztő: BOODOR SANDOR.

NYILTÉR.

A tulajdonképeni ezen országban uralkodó betegség.

Mint valamely tolvaj, éjjel lep ez meg bennünket. Némelyek mell- és oldalnyílásban, olykor derékfájásban is szenvednek; bágyadság és álomság által letnek meg, szájuk ize roz, különösen reggelenként, a fogakra bizonyos tapadás nyák rakódik le; étvágyuk roz, gyomrukak mint egy kő úgy nyomja valami, s olykor gyomrukban bizonyos zsibbadságot éreznek, mely étkezés által el nem oszlatható. — Szemei beesnek, kezei s lábái hidegek s tapadásak, kis időre rá köhögés áll be, eleinte csak száraz, neházu hónap multával azonban bizonyos zöldes színű kiköpéssel párosulva, az illető folytonos bágyadságot érez, az álom nem hozza meg neki a kellő pihenést; azonfelül idegesség, ingerültté s roz kedvűvé válik, bal sejtelmek gyötrik; ha hirtelen felkel, szédülést érez, s az egész világ keringeni látszik vele, belei eldugulnak, bőre olykor száraz és foró lesz, vére megsűrűdik s megsásk, szem felére megsárgul; zivetele csekély s setétszínű, s hosszabb ideig való állás mellett illédék válik ki belőle; továbbá az étel gyakran felbőfög, mi közben néha édeses, néha pedig savanyús izt érez, mint gyomrukra szivdobogás követ; látása elvész, szemei előtt setét foltoakat lát, s a legnagyobb fokú kimerültség és elgyengülés vesz rajta erőt. — Mind ezen körtünetek felváltva lépnek fel, s bizton felvehető, hogy az ország népességének majdnem egyharmada ezen betegséggel vagy másik nemében szenved. — Tapasztaltattott, hogy ezen betegségnek lényege az orvosok által gyakran félreismertettet; némelyek által májbaj gyanánt, mások által mint emésztetlenség, ismét mások által mint vesebaj stb. lett gyógykezelve, anélkül, hogy ezen különböző gyógykezelések közül csak egy is sikeres lett volna,

míg ellenben a „Shäker-kivonat“ ezen betegséget minden egyes esetben tökéletesen elhárította. Ezen kitűnő gyógyszer valamennyi alább felsorolt gyógyszerterében megkapható.

Oly egyéneknek, kik dugulásban szenvednek, a Seigel-féle hashajtó labdacokra is van szükségök, a „Shäker-kivonattal“ kapcsolatban. A Seigel-féle hashajtó labdacok meggyógyítják a dugulást, elűzik a lázt és a meghűlést megszabadítják a főfájástól s elfolytják az epekiömlést. Ezek a legbiztosabb, legkellemesebb s egyszerűs mind a legtekélyesebb labdacok minden eddig készítették között. A ki ezekkel csak egy kísérletet is tett, azok használatát bizonyára nem fogja abban hagyni. Enyhédeden s minden legkisebb fájdalom előidézése nélkül hat.

Ára egy palacszt „Shäker-féle kivonattal“ 1 frt 25 kr., 1 doboz „Seigel-féle hashajtó labdacoknak“ 50 kr.

Magyarországi forráktár:
Budapest, Török József gyógyszerterára király-úteza 12. szám. Kecskemét: Katona Zsigmond, Molnár János, Fejér István.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legújabb áprinyas

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kítőnő hatásának bizonyult köhögésnél,
gégebajknál, gyomor- és hollyaquerutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

HIRDETÉSEK.

A torontalmegyei gazdasági kiállításon 1884-ben EZÜST DISZ-OKLEVELET nyert.
A bécsi 1883. évi nemzetk. győzys. kiállításon EZÜST ERMET nyert.
A triesti 1882. évi kiállításon BRONZ-ERMET nyert.
A gráci 1880-ik évi országos kiállításon ELLISMERÉSI OKLEVELET nyert.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hasánk egyik legzsenásvudásb

SAVANYU VIZE

kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán napuló bajában. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer mitködésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiferjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos forráktár **Édeskuty L.** m. kir. udv. szállítónál, Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerterében, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1884-ik évi elszállítás

1,500.000

palacszt.

Kecskeméten kapható: Bóka Zsigmond, Dávid Bertalan, Feuer Jakab, Gyenes Sándor fia, Katona Zsigmond, Pataky és Nyirády, Witz Gusztáv uraknál.

Értesítés.

Alulírott ajánlja jutányos ár mellett lakosztályokban

villanyos táviró készülék felállítását

cseleedség hívására, különösen betegeknél ágyhoz, ebédelőben asztalhoz, hálószobákban éjszakerényhez, irodákban íróasztalhoz, fürdőházakban kádak mellé.

Lakás: Budai-kis-úteza, 19. sz. a., és a távirói hivatal.

Decleva Miklós,

távírász.

51 (2—1)

Pacsu Gergely örökösei tulajdonához tartozó 2-ik tizedben

7-ik szám alatt levő ház szabadkézből örökáron eladó; — esetleg bére adható.

Értesítést ad **Pacsu Mihály,** ügyvéd.

52 (1—1)

Dr. Nyirády László

kerületi orvos

tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy orvosi gyakorlatát megkezdte. — Lakik: III-ik tized, Kohári- és Sas-úteza sarkán.

RENDEL:

Reggel . 1/2 8 órától 1/2 9 ig;
Délután . 1/2 2 " 1/2 3-ig.

53 (2—1)

Árverési hirdetmény.

A néhai Veroszta Ferencné örökösei közös tulajdonát képező, a kecskeméti 1205. számú tjkönyvben 1368. r.-sz. alatt foglalt, az V-ik tizedben 8-ik sz. a. fekvő házirtoknak nyilvános árverés útján eladása a 872/1885. sz. a. árvaszéki végzéssel elrendeltétvén, árverési határidőül 1885. március 10-ik napjának d. e. 10 órája az árvaszéki helyiségre kitézetik azzal: hogy az árverési feltételek addig is, a közzgými hivatalban, a hivatalos órák alatt, bármikor megtekinthetők.

Kecskemét, 1885. febr. 27-én.

Gömör Frigyes,

közgyám.

55 (1—1)

Haszonbéri vagy eladási hirdetmény.

Pusztá-Sz.-Királyon 59 cat. holdnyi földbirtok

folyó évi Sz.-Mihálytól 6 évre haszonbérbe kiadandó, esetleg örökáron eladandó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Horváth Béla.

54 (1—1)

Birtokeladás.

Haláleset bekövetkezte folytán az alsó-lajosmizsei határban levő

333 katasztralis hold

szántó-, részben kaszáló-, legelő- és erdőföldből álló birtok, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó, esetleg haszonbérbe adandó. Bővebb felvilágosítással szolgál

Idősb Fecske János

Jászherényben.

40 (3—3)

Belső sétaterre

Dékány Mihály házában egy jó lakás

mindenféle mellékkellyel kiadó. — Ugyanott van két éves

száraz tűzifa,

kemény- és puhafa olesó árban eladó. 43 (3—3)